

РЕЦЕНЗІЯ

на монографію В.М. Гончарова, П.С. Петренка, А.Є. Пожидаєва, О.В. Орлової-Курілової, О.В. Онікієнко, О.С. Захарової «Механізм державного інноваційно-інвестиційного розвитку регіону: стратегічний аспект»
(Луганськ: Вид-во «Ноулідж», 2012. – 186 с.)

Помітне, дедалі зростаюче відставання економіки України від економіки провідних держав світу вимагає добре виважених, рішучих практичних заходів держави щодо призупинення такої негативної ситуації, а в подальшому – забезпечення стабільного економічного зростання України. Досягнення цієї мети можливе лише на основі єдності і скоординованості дій Центру і регіонів України в напрямку розробки стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку. В цьому сенсі рецензована монографія є надзвичайно актуальною і своєчасною.

У монографії наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукового завдання щодо формування та реалізації інноваційно-інвестиційної політики держави в розвитку економіки регіону в умовах трансформаційної української економіки.

Найбільш значущі результати дослідження.

Теоретично обгрунтовано методологічні пропозиції, що розкривають зміст економічного зростання на сучасному етапі соціально-економічного розвитку України. Найважливіші з них: необхідність поєднання неокласичного і інституційного підходів до вирішення проблем економічного розвитку в довгостроковому періоді; потреба системного узгодження функціональної і інструментальної політик з метою вирішення актуальних питань відтворення; необхідність формування інноваційно-інвестиційної політики, покликаної об'єднати в єдиному циклі і під єдиним управлінням інноваційний і інвестиційний процеси, що дозволить успішно реалізувати сценарій прискореної диверсифікації структури національної економіки.

Доведено необхідність активізації інноваційної функції держави, за допомогою якої можна підтримувати пріоритетні напрями фундаментальних і прикладних досліджень, створювати економічно мотивовані умови інтеграції науки і виробництва, приватного інвестування інновацій. При цьому пропонується відмова від насильницького реформування економіки регіонів «зверху» і перехід до їх індивідуальних інноваційно-інвестиційних концепцій, що враховують їх унікальну специфіку.

Виявлено специфіку розробки і реалізації сучасних концептуальних підходів у формуванні промислової політики, що припускають розробку гнучких і універсальних інструментів, які в більшості своїй орієнтовані на регулювання не самих галузей економіки, а лише макроекономічних і інституціональних основ відтворювального процесу, включаючи його регіональні аспекти; окремі інструменти фіскальної і зовнішньоекономічної політики; об'єднання під єдиним управлінням інноваційної і інвестиційної функцій держави, що знизить витрати щодо впровадження нововведень, забезпечить прискорення інноваційно-інвестиційного оновлення виробництва; конкретні пріоритети, пов'язані з глобальною метою соціально-економічного розвитку, що мають на увазі системне погодження інструментальної і функціональної політик для досягнення конкурентоспроможного промислового розвитку економіки країни й регіонів.

Обгрунтовано підхід до формування науково обумовленої цілеспрямованої промислової політики в регіоні на основі сформульованого поняття «креативної інноваційно-інвестиційної політики» як комплексного процесу, спрямованого на усунення структурної неоднорідності національного простору. Аналіз аспектів самого інноваційно-інвестиційного процесу дозволив авторам зробити наступні узагальнення:

по-перше, регіональна влада повинна формувати інноваційно-інвестиційну політику, спрямовану на поліпшення інноваційно-інвестиційного клімату; по-друге, інноваційно-інвестиційний процес повинен регулюватися; по-третє, інвестиції в регіон повинні стимулюватися різними способами; по-четверте, інвестиції повинні забезпечуватися гарантіями повернення.

Організацію інноваційно-інвестиційного процесу автори розглядають через двоїтий механізм ринкового саморегулювання, коли залучення інвестиційних ресурсів відбуватиметься через свободу попиту і пропозиції і державного регулювання, коли центр ваги зміщується у бік контролю за дотриманням законності операцій і виконанням обов'язкових нормативів.

Запропоновані підходи до підвищення стійкості процесу національного розвитку засновані на принципі забезпечення гнучкості регіональної системи. З цією метою побудовано економіко-математичну модель системи управління процесами стійкого регіонального розвитку, типової до адаптивної системи з ідентифікатором (підсистеми: ресурсна, економічна, соціальна), що дозволяє негайно реагувати на будь-які обурення, що загрожують падінням якості життя населення регіону.

Розглядаючи завдання вибору пріоритетної стратегії розвитку машинобудування Одеської області як багатокритерійну і використовуючи метод аналізу ієрархій, автори зробили висновок, що найбільш пріоритетними для підвищення конкурентоспроможності галузі машинобудування є стратегія інновацій в галузі і стратегія формування і розвитку ринкової інфраструктури.

Виходячи з положення, що створення інноваційної системи країни формуватиметься через створення регіональних інноваційно-інвестиційних систем, авторами розроблено і апробовано методику експрес-діагностики стану інноваційно-інвестиційної діяльності, що складається з наступних основних етапів: обґрунтування методики експрес-діагностики і визначення параметрів оцінки стану регіональної системи, визначення індикаторів оцінки, визначення методів і інструментів збору інформації, аналіз одержаної інформації.

Запропоновано нові концептуальні підходи до економічного розвитку Луганської області, в якій провідна роль відводиться інноваційно-інвестиційному типу розвитку регіону. В рамках цієї стратегії запропоновано методологічні підходи управління інноваційно-інвестиційним процесом, що припускають створення на регіональному рівні системи прийняття інноваційно-інвестиційних рішень, яка, виходячи зі встановлених критеріїв ефективності, вирішує завдання вибору пріоритетних інноваційно-інвестиційних проектів.

Таким чином, авторами успішно виконана велика дослідницька робота, результати якої містяться в чинній монографії.

В якості побажання авторам, на нашу думку, було б доцільним висвітлити закордонний досвід управління інноваційно-інвестиційним процесом в регіонах, проблему інтеграції України і її регіонів в Євросоюз і в глобальну світову економіку. Для зручності читачів бажано було б помістити невеликий за обсягом вступ на початку монографії, де окреслити мету і завдання дослідження.

Монографія заслуговує уваги державних органів управління економікою і високої оцінки науковців. Крім того, стане в нагоді викладачам і студентам економічних вишів, підприємцям, керівникам і менеджерам підприємств.

Зав. кафедрою бухгалтерського обліку канд. екон. наук, доцент Луганського НАУ О.М. Германенко

Доцент кафедри менеджменту ДЗ «Луганський національний університет імені Т.Шевченка», к.е.н., доцент Н.П. Прищепа